

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Глобальна фінансова архітектоніка
(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою фінансів, протокол № 9 від 18 грудня 2015 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Глобальна фінансова архітектоніка» є належне опанування базових питань дисципліни, отримання навичок практичного використання отриманих знань.

У ході практичних занять здобувач набуває професійних компетентностей та навичок роботи з вирішення прикладних задач професійної діяльності.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Глобальна фінансова архітектоніка» на практичні заняття відводиться 24 год. навчального часу.

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання

При підготовці до конкретного практичного заняття в межах виконання відповідного завдання (табл. 2.1) здобувачі формують звіт, який відповідає зазначеним викладачем вимогам, та захищають його під час аудиторного заняття перед викладачем і аудиторією одногрупників.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Завдання для практичних занять, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік тем та завдань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
1.	Тема 1. Сутність та особливості становлення фінансової архітектоніки	Здатність до аналізу та використання сучасного світового досвіду управління фінансами	1. Фінансова архітектоніка та її ознаки 2. Тенденції та суперечності світової фінансової архітектоніки 3. Особливості побудови фінансових систем Європейського Союзу, США, Японії	2	Microsoft Office	Основна: [6; 7]. Додаткова: [8; 9; 14; 18; 20; 22; 23]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
2.	Тема 2. Фінансова глобалізація та її вплив на розвиток фінансового середовища	Здатність до прогнозування та оцінювання наслідків фінансової глобалізації	Завдання 1. Оцінка наслідків глобалізації для економік світу Завдання 2. Оцінка впливу фінансової глобалізації на розвиток і формування фінансового ринку України	2	Microsoft Office	Основна: [6; 7]. Додаткова: [9; 16; 22; 24]
3.	Тема 3. Фінансова архітектура сектора публічних фінансів	Здатність до прийняття ефективних рішень у сфері публічних фінансів в умовах глобалізації	Завдання 1. Оцінка складу і структури доходів бюджетів розвинених країн світу Завдання 2. Порівняння альтернативних варіантів фінансування дефіциту державного бюджету на прикладі окремих країн світу Завдання 3. Порівняльна характеристика державного та бюджетного устрою окремих країн світу Завдання 4. Оцінка показників фінансової безпеки держави	4	Microsoft Office	Основна: [1; 5; 6; 7]. Додаткова: [11 – 13; 17; 20; 27; 29 – 39]
4.	Тема 4. Технології управління суспільними фондами	Здатність до використання сучасних технологій управління суспільними коштами	Завдання 1. SWOT-аналіз бюджетних програм Завдання 2. Оцінка переваг та недоліків використання програмно-цільового методу бюджетування Завдання 3. Оцінка ступеня дотримання країнами встановлених критеріїв якості управління суспільними фінансами	4	Microsoft Office	Основна: [1; 5; 6; 7]. Додаткова: [12; 15; 26]
5.	Тема 5. Сутність та архітектура	Здатність до обґрунтування варіантів	Завдання 1. Оцінка імовірності дефолту	4	Microsoft	Основна: [4; 6; 7].

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Програмні питання і завдання	Кількість годин	Необхідне ПЗ*	Література
	міжнародних фінансів	співпраці країни з міжнародними фінансовими організаціями, формування пропозицій щодо удосконалення напрямів такої співпраці	суверенного позичальника. Завдання 2. Оцінка переваг та недоліків співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями		Office	Додаткова: [10; 36 – 39]
6.	Тема 6. Сутність та архітектоніка податкового регулювання розвитку суспільства	Здатність до використання сучасних інструментів податкового регулювання економічної діяльності	Завдання 1. Визначення позитивних та негативних наслідків застосування податкових методів фінансового регулювання. Завдання 2. Порівняння систем оподаткування розвинених країн світу	4	Microsoft Office	Основна: [6; 7]. Додаткова: [25; 31 – 39]
7.	Тема 7. Стан та перспективи розвитку фінансового інжинірингу	Здатність до використання методичного інструментарію та стандартів фінансового інжинірингу, впровадження передових фінансових технологій	1. Основні концепції фінансового інжинірингу 2. Фундаментальний і технічний аналіз біржових ринків	4	Microsoft Office	Основна: [2; 3]. Додаткова: [9; 21; 28; 30]
Разом за навчальною дисципліною				24		

*ПЗ – програмне забезпечення

3. ТИПОВИЙ ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття:

Завдання: Оцінка складу і структури доходів бюджетів розвинених країн світу

Мета заняття: проаналізувати склад і структуру доходів бюджетів окремих

країн світу; порівняти отримані результати із наявною ситуацією в Україні; зробити висновки

Основні теоретичні відомості: Складовими доходів бюджетів є податкові та неподаткові надходження. В окремих випадках виділяють також інші складові доходів, наприклад, офіційні трансферти, доходи від операцій з капіталом тощо. Переважну роль у формуванні доходів відіграють податкові надходження. Податкова структура доходів включає прямі та непрямі податки.

Хід роботи.

Досліднику необхідно використовуючи дані офіційних сайтів відповідних країн, сайт статистичного управління європейських спільнот відшукати необхідну інформацію та сформуванати таблицю за приведеною формою (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Склад і структура доходів бюджету за обраними країнами

Показники	Країни							
	США		Японія		Велика Британія		...	
	дол. США	% до підсумку	єн	% до підсумку	ф.ст.	% до підсумку	грош. од.	% до підсумку
Податкові надходження								
у т.ч. прямі податки								
з них...								
непрямі податки								
з них...								
Неподаткові надходження								
Інші надходження								

Очікуваний результат виконання завдання: за результатами проведеного дослідження студент має сформуванати висновки та визначити наявність чи відсутність спільних тенденцій у світі у формуванні доходів бюджетів.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання поточних контрольних робіт на практичних заняттях оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання поточних контрольних робіт на практичних заняттях наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за поточні контрольні роботи на практичних заняттях

Завдання для практичних занять			ПТК1		ПТК2			Сума балів
Максимальна кількість балів			7		7			21

ПТК – поточна контрольна робота на практичному занятті.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна:

1. Бастейбл Ч. Ф. Общественные финансы / Под ред. С.П. Захарченкова. – Х.: Виват, 2016. – 808 с.
2. Бочаров В.В. Финансовый инжиниринг. – СПб.: Питер, 2004. – 400 с.
3. Галиц Л. Финансовый инжиниринг : инструменты и способы управления финансовым риском. – М: ТВП, 1998. – 576 с.
4. Соскін О. І. Міжнародні фінанси: навчально-методичний посібник. – К.: Національна академія управління, 2011. – 300 с.
5. Управління державним бюджетом України : підручник / за ред. М. Я. Азарова. – К. : Міністерство фінансів України, 2010. – 816 с.
6. Фінанси : підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 687 с.
7. Фінансова архітектура : навчальний посібник / І.М. Вахович та ін.; Луцький національний технічний університет. – Луцьк : Волиньполіграф, 2014. – 494 с.

5.2. Додаткова:

8. Андрущенко В.Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті (Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів). Львів: Каменяр, 2000. – 303 с.
9. Білорус О.Г. Політекономія світ-системи фінансово-економічного глобалізму: нові тенденції та закономірності розвитку глобального фінансового сектору / О.Г. Білорус // Фінанси України. - 2015. - № 5. - С. 7-15.
10. Богдан Т.П. Трансформація національної системи контролю руху капіталів в умовах реформування міжнародної фінансової архітектури / Т.П. Богдан // Фінанси України. – 2013. - № 7.– С. 18-32.
11. Бюджетна підтримка та податкове стимулювання національної економіки України: монографія / за заг. ред. Л.Г. Тарангул; Нац. унів-т ДЕС. України. – Ірпінь, К.: Фенікс, 2012. – 532 с.

12. Бюджетна політика у контексті стратегії соціально-економічного розвитку України: у 6 т. / Редкол.: М. Я. Азаров (голова) та ін. - К. : НДФІ, 2004. Т. 4 : Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі / М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, О.І. Амоша (кер. авт. кол.) та ін. – 2004. – 368 с.

13. Бюджетна система України та Євросоюзу: монографія / [С.О. Булгакова, О.І. Барановський, Г.В. Кучер та ін.]; за заг. Ред. А.А. Мазаракі. – К.:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 409 с.

14. Глущенко О.В. Зміна парадигми фінансової системи: фінансова архітектоніка / О.В. Глущенко / О.В. Глущенко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2013. – № 1068. – С. 107-117.

15. Голинська О.В. Державне управління бюджетом із допомогою програмно-цільового методу: проблеми та шляхи їх розв'язання / О.В. Голинська, О.В. Шапоренко // Фінанси України. - 2013. – № 4. – С. 70-79.

16. Гражевська Н.І. Інституційна зміна світової економіки за умов фінансової глобалізації / Н.І. Гражевська, В.І. Трохименко // Фінанси України.– 2013. - № 5. – С. 58-68.

17. Державні фінанси: Управління державним боргом / Ушакова Н.М., Г.В. Кучер, В.Т.Александров та ін. – У 5-ти томах. – Том 2. – Київ: НВП «АВТ лтд»,2004. – 368 с.

18. Єфименко Т.І. Актуальні проблеми трансформації економічних теорій в умовах глобальних змін / Т.І. Єфименко // Фінанси України. – 2013. – № 5. – С. 7-18.

19. Каплан Р., Нортон Д. Организация, ориентированная на стратегию. Пер. с англ. – М.: “Финансы и статистика”. – 1996. – 256 с.

20. Клименко К.В. Напрями реформування фінансової системи України в контексті антикризового регулювання / К.В. Клименко // Фінанси України. – 2015. - № 7. - С. 75-85.

21. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы, процедуры. М.: Финансы и статистика, 2002. – 324 с.

22. Кравчук Н.Я. Інституційна реструктуризація геофінансового простору в умовах глобальних міжсистемних трансформацій / Н.Я. Кравчук // Фінанси України. – 2013. - № 5. – С. 112-123.

23. Леоненко П.М. Методологія аналізу наукових шкіл у економічній і фінансовій науках / П.М. Леоненко // Фінанси України. – 2013. – № 5. – С. 31-49.

24. Луцишин З.О. Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації. К.: Видавничий центр «Друк», 2002. – 320 с.

25. Лыкова Л.Н. Налоговые системы зарубежных стран : учебник для магистров / Л.Н. Лыкова, И.С. Букина. – М. : Юрайт, 2013. – 428 с.

26. Михайленко С. В. Бюджетний менеджмент: стан та оцінка ефективності. монографія / С.В. Михайленко. – Одеса: ВМВ, Друк Південь, 2010. – 400 с.

27. Радіонова І.Ф. Правила фінансової політики та бюджетні обмеження уряду / І.Ф. Радіонова // Фінанси України. – 2013. – № 4. – С. 58-69.

28. Рубцов Б.Б. Мировые рынки ценных бумаг. М.: Экзамен, 2002. – 448 с.

29. Федосов В. М. Бюджетна система : підручник / В. М. Федосов. – К. : ЦУЛ, 2012. – 871 с.

30. Финансовая инженерия: Полное руководство по финансовым нововведениям / Джон Ф. Маршалл, Викул К. Бансал: Пер. с англ. – М.: Инфра – М, 784 с.

5.3. Ресурси Інтернет

31. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua>.

32. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

33. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

34. Офіційний веб-сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

35. Офіційний веб-сайт Рахункової палати України. – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua>.

36. Офіційний сайт Казначейства США. – Режим доступу : <https://www.treasury.gov/Pages/default.aspx>

37. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. – Режим доступу : <http://www.imf.org/external/index.htm>

38. Офіційний сайт світового банку. – Режим доступу : <http://data.worldbank.org/>

39. Офіційний сайт статистичного управління європейських спільнот. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/portal/page/portal/statistics/themes>.